

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ

Б Е О Г Р А Д

На основу чл. 2. и 3. Закона о рехабилитацији („Сл. гласник РС“ 33 ид 17. априла 2006. године) подносим следећи:

ЗАХТЕВ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

Проф. др. СЛОБОДАНА ЈОВАНОВИЋА рођеног 21. новембра 1869 године у Београду од оца Владимира и мајке Јелене, професора Правног факултета у Београду, а за време Другог светског рата потпредседник и председника југословенске владе у иностранству и заступника министра војног.

О бразложење

1. Подаци о пресуди:

Правноснажном пресудом Врховног суда Федеративне Народне Републике Југославије - Војног већа од 15. јула 1946. године, број није познат, поред осталих, оглашен је кривим опт. Слободан Јовановић, за кривично дело издаје и ратних злочина из члана 3, 4 и 6 Закона о кривичним делима против народа и државе, па је осуђен на казну лишења слободе са принудним радом у трајању од 20 година, губитак политичких и појединих грађанских права у трајању од 10 година, конфискацију целокупне имовине и губитак држављанства.

Писмени отправак пресуде није писмено израђен. Пресуда је јавно објављена са кратким образложењем, које је дао председник судског већа, што је стенографски записано. Ово образложение уопште не садржи разлоге осуде проф. др Слободана Јовановића.

Према тадашњем Закону о кривичним делима против народа и државе („Сл. лист ДФЈ“ бр. 66 од 1. септембра 1945. године) против ове пресуде није била дозвољена жалба нити други правни лек и пресуда је даном објављивања постала правноснажна и извршна.

Списи овог предмета налазе се у Војно-историјском институту у Београду, Бирчанинова 5.

Иначе у истом предмету суђено је пуковнику Драгољубу Дражи Михаиловићу и већој групи припадника Равногорског покрета, Југословенске војске у отаџбини, чланова владе генерала Милана Недића и других лица.

2. Подаци о осуди:

Означеном правноснажном пресудом проф. др. Слободан Јовановић је оглашен кривим за следеће радње:

а) што је опт. Драгољуба Михаиловића јануара 1942. године именовао за министра војног, а у јулу исте године и за начелника штаба врховне команде, иако је знао да се он са својим четницима у заједници бори против партизана., те му слао директиве да не почиње борбу против окупатора све док Немачка не капитулира, односно док се јаче савезничке снаге не искрцају у Југославију, док је са друге стране одобравао, подстрекавао и

политички помагао оптуженог Михаиловића у борби против ослободилачких снага у Југославији;

б) што је унапређивао, одликовао и похваљивао четничке комandanте који су се под командом опт. Драгољуба Михаиловића особито истицали у сарадњи са окупатором и борби против партизана као Илију Трифуновића - Бирчанина, Добросава Јевђевића, Петра Баћовића, Војислава Лукачевића, Драгутина Кесеровића, Радослава Радића, Николу Калабића, Павла Ђуришића, Баја Станишића, Момчила Ђуjiћa, Јездимира Дангића и многе друге, док су са друге стране лишили чина официре који су остали верни своме народу и сврстали се у редове ослободилачке војске и водили борбу против окупатора као Сава Оровића, Арса Јовановића, Велимира Терзића, Петра Ђетковића, Бранка Пољанца, Ратка Мартиновића и многе друге, хапсили и прогањали у иностранству официре који су одбацивали ослободилачку борбу и изразили жељу да се врате у отаџбину и да се боре против окупатора;

в) упућивао опт. Михаиловићу оружје, муницију, одећу и остalu ратну спрему и веће количине новца из државне касе да их употреби за гашење народног устанка;

г) расипајући државни новац организовао и давао радио емисије преко иностраних станица, издавао у иностранству и у земљу убаџивао разне публикације, подмићивао реакционарне новине и штампу са циљем да у иностранству опт. Михаиловића лажно представе као носиоца борбе против окупатора а у земљи распираша братоублиачку борбу и слабио отпор и снагу наших народа у борби против окупатора.

3. Докази о оправданости захтева:

Оште околности:

Истраживања спроведена после доношења пресуде, објављена у низу научних и стручних радова, домаћих и иностраних аутора, бацила су сасвим ново светло како на ратна збивања на југословенској територији за време Другог светског рата, тако и на место и улогу Југословенске војске у отаџбини као легалне оружане формације Краљевине Југославије, њеног комandanта генерала Драгољуба Михаиловића као и на место и улогу проф. др. Слободана Јовановића у чију корист се подноси овај захтев.

Из поменутих радова, који представљају нове чињенице и нове доказе у смислу чл. 407. ст. 1. тач. 3. ЗКП, произилази:

- да је после капитулације југословенске војске 18. априла 1941. године један број официра и војника, одбио предају и остао ван домаћаја окупатора и квислиншких формација под називом Југословенска војска у отаџбини (ЈВУО);
- да је ратни циљ југословенске војске у отаџбини био ослобођење земље од окупатора, са државним уређењем какво је постојало до 6. априла 1941. године (монархија, вишестраначки систем, приватна својина и сл.);
- да је после напада Немачке на Совјетски Савез, Комунистичка партија Југославије подигла оружани устанак јула 1941. године и формирала оружане формације познате под називом Народно-ослободилачка војска (НОВ) са циљем ослобођења земље и успостављања друштвеног уређења по узору на оно које је после Октобарске Револуције 1917. године успостављено у Совјетском Савезу (републикански облик владавине, диктатура пролетеријата, водећа улога Комунистичке партије, друштвена односно државна својина на средствима за производњу и др.);
- да је после јулског устанка и релативно малих резултата, као и одмазди окупатора над цивилним становништвом (за 1 убијеног Немца стрељање 100 талаца) дошло до тактичких разлике између ова два ослободилачка покрета. ЈВУО се залагала за умереније оружане акције против окупатора у циљу избегавања одмазди над

цивилима, те за припремање оружаних акција ширих размера тек у тренутку опште офанзиве савезничких снага у нашем подручју, а НОВ за интензивирање борбе без обзира на цивилне жртве;

- да је између ова два ослободилачка покрета долазило до оружаних борби заснованих на горе описаним стратешким и тактичким циљевима, који су по својој природи идеолошки и који су у крајњој линији довели до грађанског рата који је окончан победом НОВ;
- да су обе стране, имале контакте са окупаторским снагама у циљу закључења привременог прекида ватре, обезбеђења оружја и муниције, указујући на супротну страну као свог главног противника (преговори високих представника НОВ марта 1943, споразуми са појединим командантима јединица ЈВУО), али да до трајнијих споразума или није долазило или су их окупаторске снаге убрзо одбацивале због неискрености сајговарача и непоштовања уговорних обавеза;
- да су оба покрета по својој суштини били ослободилачки;
- да су појединци из оба покрета наређивали и вршили ратне злочине против својих противника како током рата тако и непосредно после њега, с тим што се због тога ови покрети као целина не могу квалифиkovати као злочиначки;
- да су оба покрета призната као савезници антихитлеровске коалиције;
- да је као резултат ових сазнања изменењен је и Закон о правима бораца, војних инвалида и чланова њихових породица којим су припадници ова два покрета изједначени у правима из пензијског осигурања ("Сл. гласник РС", бр. 137/04 од 24. децембра 2004. године) који у члану 2. ст. 3. прописује: "Статус борца НОР-а, у смислу овог закона и у погледу права утврђених овим законом, имају и припадници Југословенске војске у отаџбини и Равногорског покрета, почев од 17. априла 1941. до 15. маја 1945. године.";
- да је објављена и потерница из 1943. године којом је немачка окупациона власт расписала награду од 100.000 златних марака за генерала Михаиловића живог или мртвог;
- да је за свој допринос савезничкој ствари у току Другог светског рата генерал Михаиловић је постхумно одликован Легијом части од Председника САД Харија Трумана. Овај орден је уручен 9. маја 2005. године;

Појединачна одговорност проф. др. Слободана Јовановића.

- Проф. др Слободан Јовановић је био антифашиста. Ступио је у Владу генерала Душана Симовића 27. марта 1941. године пошто је извршен државни удар и свргнута Влада Цветковић – Мачек која је два дана раније потписала приступање Краљевине Југославије Тројном пакту са нацистичком Немачком, Италијом и Јапаном. Државни удар од 27. марта је био и непосредан повод за напад Немачке и њених савезника на Краљевину Југославију 6. априла 1941. године;

- Проф. др Слободан Јовановић је 15. априла 1941. године заједно са Владом напустио земљу и цео рат провео у емиграцији, највећим делом у Великој Британији, где је и умро 1957. године;

- Краљевска југословенска Влада чији је био потпредседник, а од јануара 1942. до јуна 1943. председник, била је савезник антифашистичке коалиције (Велика Британија, СССР, САД и др.) због чега је и уживала гостопримство Велике Британије. Ово стање није изменењено ни после доношења означене пресуде;

- Као резултат ових доказа у Србији су у последњих 15 година у више наврата штампана дела проф. др Слободана Јовановића;

- лик проф. др Слободана Јовановића штампан је на новчаници од 5.000 динара.

4. Политички и идеолошки разлози осуде:

Проф. др Слободан Јовановић није био присталица Комунистичке партије Југославије која је имала руководећу улогу у Народно-ослободилачкој војсци. Он, као и други припадници тог покрета, нису хтели да ослобођење земље прати социјалистичка револуција са рушењем монархије, укидањем вишепартијског система, слободних избора, национализацијом и сл.

У светлу тих чињеница осуда проф. др Слободана Јовановића због именовања генерала Драгољуба - Драже Михаиловића за министра војног јануара 1942. године и за начелника штаба врховне команде у јулу исте године мора се гледати као именовање које је председник легалне Владе, признате од Савезника, која је у то време и боравила на територији Велике Британије, на место у ослободилачкој војсци због чега проф. др. Слободан Јовановић не би могао бити осуђен.

Посматрано у истом светлу унапређење појединих официра ЈВУО као и лишавање чина оних који су ову војску напустили и прешли на страну противника представља легитиман чин који се врши у свим оружаним снагама па и у овом ослободилачком покрету.

Коначно и материјална и морална помоћ пружана ЈВУО као легитимној оружаној сили Краљевине Југославије која се борила против окупатора и против насиљне промене државног уређења не представља основ за кривично-правну одговорност проф. др. Слободана Јовановића.

Ваља посебно напоменути да је проф. др Слободан Јовановић сво време рата провео на територији Велике Британије под контролом њенох државних органа због чега ова држава није ни прихватила наводе из означене пресуде одбивши да проф. др Слободана Јовановића изручи југословенским властима.

Напред изнете чињенице указују да је проф. др Слободан Јовановић горе означеном правноснажном пресудом лишен слободе и других права из политичких и идеолошких разлога. Зато,

ПРЕДЛАЖЕМ

Да веће Окружног суда у Београду утврди на основу чл. 5. Закона о рехабилитацији да је правноснажном пресудом Врховног суда Федерativне Народне Републике Југославије - Војног већа од 15. јула 1946. године, у делу у коме је, оглашен кривим опт. Слободан Јовановић, за кривично дело издаје и ратних злочина из члана 3, 4 и 6 Закона о кривичним делима против народа и државе, па је осуђен на казну лишења слободе са принудним радом у трајању од 20 година, губитак политичких и појединих грађанских права у трајању од 10 година, конфискацију целокупне имовине и губитак држављанства ништава од дана доношења и да су ништаве све њене правне последице укључујући и казну конфискације имовине.

Београд, 25.4.2006.

Подносици,

СПИСАК ПОДНОСИЛАЦА ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОНЯВЉАЊЕ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ПРОТИВ
ПРОФ. ДР СЛОБОДАНА ЈОВАНОВИЋА

1. СРПСКА ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА
2. УДРУЖЕЊЕ ПОЛИТИЧКИХ ЗАТВОРЕННИКА
И ЖРТАВА КОМУНИСТИЧКОГ РЕЖИМА
3. УДРУЖЕЊЕ ПРИПАДНИКА
ЈУТОСЛОВЕНСКЕ ВОЈСКЕ У ОТАЦБИНИ 1941-1945
4. СВЕТИ АРХИЈЕРЕЈСКИ СИНОД
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ
5. СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКЕ И УМЕТНОСТИ
6. ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ
7. АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ
8. УДРУЖЕЊЕ КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ
9. МАТИЦА ИСЕЉЕНИКА СРБИЈЕ
10. ОМЛАДИНА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ СРБИЈЕ
11. г. БОРИС ТАДИЋ, Претседник Републике Србије
12. Љ.К.В. Претседник АЛЕКСАНДАР II КАРАБОРЂЕВИЋ
13. г. ПРЕДРАГ МАРКОВИЋ, претседник Народне Скупштине
14. Проф. др МИРОЉУБ ЛАБУС, потпредседник Владе Републике Србије
15. г. ЗОРАН СТОЈКОВИЋ, Министар правде

16. Проф. др ТОМИЦА МИЈОСАВЉЕВИЋ Министар здравља

17. Др АЛЕКСАНДАР ПОПОВИЋ,
Министар науке и заштите животне средине

18. Др СЛОБОДАН ВУКСАНОВИЋ, Министар просвете и спорта

19. Проф. др ДЕЈАН ПОПОВИЋ, Ректор Универзитета у Београду

20. Проф. др РАДОШ ЉУШИН

21. Проф. др МИЛАН РАДУЛОВИЋ

22. Проф. др ПАВЛЕ НИКОЛИЋ

23. Др ЉУШАН ЈАВИЋ

24. г. МИЛЕНКО ПЕШИЋ уредник «Политике»

25. г. НЕБОЈША БУГАРИНОВИЋ,
председник Независног удружења новинара Србије

26. г-ђа ЉИЉАНА СМАЈЛОВИЋ, новинар

27. г. ВЛАДАН ДИНИЋ главни и одговорни уредник недељника «Сведок»

28. г. НИНО БРАЈОВИЋ, новинар